

УДК 796.011.3

**АНАЛІЗ МОТИВАЦІЙНИХ ПРІОРИТЕТІВ ДО ЗАНЯТЬ
ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ СТУДЕНТІВ-АГРАРІЇВ**

Д. О. Дзензелюк¹, Г. П. Грибан², А. П. Денисовець³

Житомирський національний агроекологічний університет,
Старий бульвар, 7, Житомир, 10008, Україна
- Житомирський державний університет імені Івана Франка,
вуд. Велика Бердичівська, 40, Житомир, 10008, Україна

Фізкультурно-спортивна спрямованість особистості все ж не може бути визначена лише на основі врахування її потреб та інтересів. Дуже важливо знати і враховувати ціннісні орієнтації особистості студента. Одні і ті ж потреби та інтереси, що набули статусу мотивів діяльності, можуть реалізовуватись особистістю заради досягнення різних цінностей. Визначивши основні мотиви, які спонукають студентів до занять фізичними вправами та спортом, можна експериментально оцінити їх рейтингову значущість в загальній ієрархії. Домінуючими мотивами є: поліпшення стану здоров'я, розвиток фізичних якостей, удосконалення будови тіла та позбавлення недоліків статури.

У кожного студента фізкультурно-спортивна діяльність формує домінуючі потреби, інтереси, цінності, орієнтації. Наявність таких домінант не тільки спонукає студентів до їх активних занять фізичними вправами і спортом, але й формує їх спрямованість, внутрішньо духовно збагачує та активізує їх рухову активність.

З метою вивчення інтересів, мотивів та потреб студентів до занять з фізичного виховання та для підвищення ефективності навчально-виховного процесу нами було проведено анкетування в якому взяли участь 1399 студентів чоловічої та жіночої статі I–IV курсів восьми факультетів Житомирського національного агроєкологічного університету.

В результаті аналізу анкетного опитування виявлено, що 17,6% (n=246) студентів обох статей не займається фізичними вправами у позанавчальний час. Решта відповідей розподілилась таким чином: 42,5% (n=594) - ті, що приділяють увагу фізичним вправам 1-2 рази на тиждень, але не займається постійно : регулярно, тобто такі заняття є епізодичними, в залежності від настрю та обставин; 22,9% (n=320) - ті, що займаються фізичними вправами 2-3 рази на тиждень; 11,3% (n=159) - ті, що займаються 4 і більше раз на тиждень та мають чітку програму занять, мотивацію в досягненні поставленої мети, а лише 5,7% (n = 80) ті, що систематично і досить відповідально відносяться до занять фізичними вправами та спортом.

Опрацьовуючи результати відповідей студентів на предмет пріоритету видів фізичної активності ми отримали, що спортивними іграми бажає займатися - 66,9% (n=935) циклічними види спорту - 20,2% (n=283); єдиноборствами - 8,3% (n=116); атлетичними видами спорту - 4,6% (n=65). Серед видів спорту та фізкультурно-оздоровчих фізичних вправ, як: найбільше зацікавили студентську молодь є футбол, волейбол, гандбол, баскетбол, боротьба самбо та бойове самбо (з метою самозахисту), пауерліфтинг, гирьовий спорт, легка атлетика.

Розглядаючи пріоритети мотивації щодо занять фізичними вправами і спортом, на перше місце студенти поставили мотив зміцнення власного здоров'я - 41,8%, на друге - отримання заліку - 41,3%, на третє - підвищення рівня фізичної працездатності - 33,3%, четверте - бути привабливим - 18,3%, п'яте - покращання спортивного результату - 18,4% і останнє місце серед запропонованих мотивів посіло - отримання задоволення ви занять - 14,9%.

Слід також виділити чинники, що спонукають студентів займатися фізичними вправами. На першому місці знаходиться - поліпшення стану здоров'я - 56,9%, друге місце згідно рейтинг, посідає спілкування з більш активними і авторитетними товаришами - 40,5%, на третьому місці - удосконалення статури та форм тіла, тобто бажання привабливо виглядати - 33,2%. четверте - отримання задоволення від занять фізичним, - вправами - 31,3%, п'яте - авторитет викладача - 27,2%. Чинник покращання спортивних результатів посідає шосте місце - 25,9%. а останнє місце в рейтингу займає гармонія духовного стану та фізичного розвитку - 21,4%.

Розглядаючи мотиви, як спонукальні чинники до занять фізичною культурою і спортом також слід виділити причини, які заважають студентам займатися фізичними вправами. Однією із головних причин є відсутність вільного часу на який вказало 59,2%, на другому місці знаходяться лінощі - 33,5%, третьому - відсутність належних умов для занять фізичними вправами - 25,9%, четвертому - відсутність коштів для відвідування спортивних клубів - 20,4%, п'ятому - хвороби - 18,5%, шостому - відсутність у суспільстві культу здорового способу життя - 11,2%. Відсутність бажання займатись фізичними вправами посідає сьоме місце - 8,0%, а на останньому місці за нашою шкалою оцінки причин знаходиться відсутність товаришів з якими можна відвідувати заняття - 7,6%.

Виходячи з результатів вище викладеного матеріалу та з метою покращання ставлення студентської молоді до навчальних та позанавчальних занять з фізичного виховання слід враховувати мотиваційні пріоритети, спонукальні чинники і дидактичне наповнення занять, також слід максимально мінімізувати причини, які заважають займатися фізичною активністю.

Важливим кінцевим результатом занять з фізичного виховання має бути не рівень фізичної підготовленості, на який орієнтована традиційна організація фізичного виховання, а рівень відношення студентів до цього виду діяльності, рівень сформованої мотивації, потреба в заняттях фізичними вправами після отримання заліку, на канікулах, після закінчення вищого навчального закладу в подальшій життєдіяльності.